

Perusopetuksen oppilaiden tupakoinnin, tupakkatuotteiden ja päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Pogostan koulu

Sisällysluettelo

PERUSOPETUKSEN OPPILAIDEN TUPAKOINNIN, TUPAKKATUOTTEIDEN JA PÄIHTEIDEN KÄYTÖN EHKÄISEMINEN JA KÄYTTÖÖN PUUTTUMINEN	2
Tavaroiden tarkastaminen (perusopetuslaki 36 e § ja 36 f §)	2
Esineiden tai aineiden haltuunotto (perusopetuslaki 36 d §)	3
KOULUN PUUTTUMISEN MALLI TUPAKKATUOTTEIDEN KÄYTTÄMISEEN KOULUPÄIVÄN AIKANA	4
Toimintamalli peruskoulussa, kun alaikäinen oppilas käyttää tupakointituotteita (nikotiinipussi, nuuska, savukkeet, sähkötupakka, purutupakka) koulupäivän aikana.	4
Oppilas käyttää tai hänellä on hallussaan tupakkatuotteita toistuvasti koulupäivän aikana.....	5
Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden välittäminen.....	5
Toimintamalli, kun oppilas käyttää päihteitä tai on päihtynyt koulupäivän aikana	6
Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen (perusopetuslaki 36 g §)	6

PERUSOPETUKSEN OPPILAIEN TUPAKOINTIIN, TUPAKKATUOTTEIDEN JA PÄIHTEIDEN käytön EHKÄISEMINEN JA KÄYTTÖÖN PUUTTUMINEN

Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen voidaan koulussa jakaa kolmeen osaan: ennaltaehkäisevään työhön, varhaiseen puuttumiseen ja toimintatapoihin, joita sovelletaan ongelmatilanteissa. Pogostan koulussa tuetaan opiskelijoiden päihteettömyyttä ja savuttomuutta ja toteutetaan terveyttä edistäviä elämäntapoja vahvistavia tilaisuuksia. Kouluterveyskyselyn tuloksia hyödynnetään suunniteltaessa omia toimenpiteitä päihteettömyyden tukemiseksi. Ennaltaehkäisyä on kaikenlainen opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen: turvallisuutta ja yhteenkuuluvuuden tunnetta tukeva koulupäivä, itsetunnon tukeminen, sosiaalisten taitojen opettelu, selkeät säännöt ja sopimukset.

Pogostan koulun järjestyssäännöt kieltävät päihteiden käytön ja tupakoinnin kouluajana ja koulualueella. Kouluyhteisön jäsen ei saa esiintyä päihteiden tai huumeiden vaikutuksen alaisena kouluaikana, koulun alueella tai koulun järjestämissä tilaisuuksissa. Mainittujen aineiden tuominen kouluun ja sen järjestämiin tilaisuuksiin on kielletty. Opettajan toimivalta ei ylety kouluajan ja -alueen ulkopuolelle, joten jos oppilas tupakoi tuolloin, rangaistuksia ei voida silloin kirjoittaa. Kouluaikana koulualueelta poistuminen mm. tupakalle on koulun järjestyssääntöjen vastaista, jolloin koulualueelta poistumisesta tulee rangaistus. Koulun henkilökunnalla on ilmoitusvelvollisuus asiasta huoltajalle sekä lastensuojeluun.

Tavaroiden tarkastaminen (perusopetuslaki 36 e § ja 36 f §)

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole. Oppilaan tavaroilla tarkoitetaan esimerkiksi laukkuja, penaaalia ja erilaisia koteloita ja säilytystiloilla esimerkiksi kaappia ja pulpettia. Päällisin puolin tapahtuvalla tarkastamisella tarkoitetaan henkilön yllä olevien vaatteiden ulkopuolista käsin koettelemista. Tarkastusoikeus ei ulotu oppilaan vaatteiden ja ihon väliin kätkeytyvien esineiden tai aineiden etsimiseen. Hallussapidon ilmeisyydellä tarkoitetaan vaatimusta siitä, että epäilyn perusteella on konkreettinen tosiseikka, joka voi olla esimerkiksi opettajan tai rehtorin oma näköhavainto tai oppilaan tai toisen viranomaisen ilmoitus. Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla. Tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita on voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän työsuunnitelman opetukseen tai toimintaan koulussa tai koulun ulkopuolella.

Tavaroiden tarkastaminen on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteellä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa. Oppilaan tarkastaminen tulee kirjata ja toimenpiteestä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

Esineiden tai aineiden haltuunotto (perusopetuslaki 36 d §)

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen, ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. Kiellettyjä ja vaarallisia esineitä ja aineita ovat muun muassa alkoholi, tupakkalain tarkoittama tupakka ja muut tupakkatuotteet, kuten sähkötupakka ja nuuska, huumausainelain tarkoittamat huumausaineet, veitset, ampuma-aseet, voimakkaat laserosoittimet sekä vastaavat esineet ja aineet.

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain oppilaan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita sekä esineitä tai aineita, joita käytetään oppimisen tai opetuksen häiritsemiseen. Esineen tai aineen haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslaissa. Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita on voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän työsuunnitelman opetukseen tai toimintaan koulussa tai koulun ulkopuolella.

Esineiden ja aineiden haltuunotto on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa.

Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Esineiden ja aineiden haltuun ottaminen tulee kirjata ja toimenpiteestä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

KOULUN PUUTTUMISEN MALLI TUPAKKATUOTTEIDEN KÄYTTÄMISEEN KOULUPÄIVÄN AIKANA

Toimintamalli peruskoulussa, kun alaikäinen oppilas käyttää tupakointituotteita (nikotiinipussi, nuuska, savukkeet, sähkötupakka, purutupakka) koulupäivän aikana.

1. Havainnut aikuinen keskustelee saman tien asiasta oppilaan kanssa. Ko. aikuinen ilmoittaa asiasta heti apulaisjohtajalle, rehtorille tai kasvatusohjaajalle.
2. Tuotteet takavarikoidaan pois oppilaan hallusta kahden aikuisen läsnä ollessa (toisen tulee olla opettaja). Toisen aikuisen tulee olla samaa sukupuolta kuin oppilas. Oppilaalle tulee ensin tarjota mahdollisuus antaa itse tuotteet pois tai pyytää huoltaja paikalle. Yhteistyössä oppilaan kanssa koulun aikuiset tarkistavat oppilaan tavarat oppilaan nähden. Mikäli kiellettyjä tuotteita löytyy, on koulun aikuisella oikeus ottaa ne pois. Jos oppilas ei suostu näihin, hänelle tulee tarjota mahdollisuus pyytää myös poliisi paikalle.
3. Mikäli koulun aikuisilla on epäily, että oppilas on kätkenyt luvattomia tuotteita vaatteisiinsa, samaa sukupuolta oleva aikuinen saa käydä vaatteet läpi kehon päältä. Ihoon vaatteiden alle ei saa koskea.
4. Löydetyt luvattomat tuotteet viedään säilöön rehtorin huoneeseen, josta huoltajat voivat ne halutessaan käydä noutamassa tai ne hävitetään huoltajan luvalla.
5. Joensuun seudun yhteisestä toimintamallista poiketen oppilaalle määrätään yhden tunnin mittainen jälki-istunto, jonka aikana oppilas tekee tehtävän tupakointiin liittyen. Liite tehtävästä. Lisäksi tuotteiden tarkastuksessa paikalla ollut opettaja tekee oppilaasta lastensuojeluilmoituksen (miunpalvelut/lastensuojeluilmoitus).
6. Tarkastuksessa mukana ollut opettaja kirjaa tapahtuneen saman päivän aikana Wilmaan sille varatulle lomakkeelle. TAVAROIDEN TARKASTAMINEN on merkittävä Wilmaan ja soitettava asiasta huoltajalle, vaikka oppilaalta ei löytyisi luvattomia tuotteita. Mikäli oppilaalta löytyy luvattomia tuotteita, tulee lisäksi täyttää Wilman lomake ESINEEN TAI AINEEN HALTUUNOTTAMISESTA.

Oppilas käyttää tai hänellä on hallussaan tupakkatuotteita toistuvasti koulupäivän aikana

Ks. yllä mainittu ohjeistus.

Toistuvissa tapauksissa oppilas ohjataan kouluterveydenhuollon piiriin. Apulaisjohtaja, rehtori tai kasvatusohjaaja ohjaa oppilaan eteenpäin.

Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden välittäminen

1. Mikäli on selkeä epäily siitä, että oppilas välittää tupakkatuotteita tai muita päihteitä, asian havainnut opettaja tms. puuttuu asiaan välittömästi. Opettaja ilmoittaa asiasta apulaisjohtajalle, rehtorille ja kasvatusohjaajalle.
2. Opettajalla on oikeus tarkastaa päällisin puolin oppilaan vaatteet ja reppu. Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Tarkastus tehdään oppilaan nähden.
3. Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saatavilla.
4. Oppilasta pyydetään ensin itse näyttämään tavaransa (vähintään ulkovaatteet ja reppu).
5. Mikäli oppilas ei suostu itse näyttämään tavaroitaan, asiaa hoitanut opettaja soittaa huoltajalle ja pyytää häneltä luvan tavaroiden tutkimiseen.
6. Tuotteet takavarikoidaan pois oppilaan hallusta kahden aikuisen läsnä ollessa. Toisen aikuisen tulee olla samaa sukupuolta kuin oppilas. Oppilaalle tulee ensin tarjota mahdollisuus antaa itse tuotteet pois tai pyytää huoltaja paikalle. Yhteistyössä oppilaan kanssa koulun aikuiset tarkistavat oppilaan tavarat oppilaan nähden. Mikäli kiellettyjä tuotteita löytyy, on koulun aikuisella oikeus ottaa ne pois. Jos oppilas ei suostu näihin, hänelle tulee tarjota mahdollisuus pyytää myös poliisi paikalle.
7. Mikäli oppilaan hallusta löydetään kiellettyjä tuotteita, asiasta ilmoitetaan aina poliisille. Tarkastava opettaja tekee lastensuojeluilmoituksen. Apulaisjohtaja tekee rikosilmoituksen.
8. Tarkastuksessa mukana ollut opettaja kirjaa tapahtuneen saman päivän aikana Wilmaan sille varatulle lomakkeelle. TAVAROIDEN TARKASTAMINEN on merkittävä Wilmaan ja soitettava asiasta huoltajalle, vaikka oppilaalta ei löytyisi luvattomia tuotteita. Mikäli oppilaalta löytyy luvattomia tuotteita, tulee lisäksi täyttää Wilman lomake ESINEEN TAI AINEEN HALTUUNOTTAMISESTA.

Toimintamalli, kun oppilas käyttää päihteitä tai on päihtynyt koulupäivän aikana

1. Jos oppilas on päihtyneenä koulussa, asian havainnut aikuinen ilmoittaa asiasta apulaisjohtajalle, rehtorille tai kasvatusohjaajalle.
2. Asiasta ilmoitetaan huoltajalle. Tilanteessa mukana olevat aikuiset sopivat työnjaosta. He ottavat yhdessä oppilaan vastuulleen ja sopivat seuraavista asioista:
 - ilmoitus huoltajalle
 - ilmoitus lastensuojeluun
 - ilmoitus poliisille
 - sopivat akuutista jälkihoidosta ja seurannasta

Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen (perusopetuslaki 36 g §)

Opettajan tai rehtorin haltuun ottama häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen. Jos on todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu, häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä.

Kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos oppilaalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan. Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammukset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata.